

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 1^ο

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: ΕΝΟΤΗΤΑ 6^η Α΄ ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΣ «Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΝ» (σελ. 44)

Ἐλαφος εὐμεγέθης διψῶν ὥρα θέρους παραγίνεται ἐπὶ τινα πηγὴν διαυγῆ καὶ βαθεῖαν καὶ πῶν ὅσον ἤθελεν προσεῖχεν τῇ τοῦ σώματος ἰδέᾳ. Καὶ μάλιστα μὲν ἐπὶ τὴν φύσιν τῶν κεράτων ὡς κόσμος εἶη παντὶ τῶ σώματι. Ἐψεγεν δὲ τὴν τῶν σκελῶν λεπτότητα ὡς οὐχ οἶων τε ὄντων φέρειν πᾶν τὸ βάρος. Ἐν ᾧ δὲ πρὸς τούτοις ἦν, αἰφνιδίως ἀκούεται ὑλακὴ τε κυνῶν καὶ κυνηγέται πλησίον. Ὁ δὲ ὥρμα πρὸς φυγὴν καὶ μέχρις ὅπου διὰ πεδίου ἐποιεῖτο τὸν δρόμον, ἐσώζετο ὑπὸ τῆς ὠκύτητος τῶν σκελῶν. Ἐπεὶ δὲ εἰς πυκνὴν καὶ δασεῖαν ὕλην ἐνέπεσεν, ἐμπλακέντων αὐτῷ τῶν κεράτων ἑάλω, πείρα μαθῶν ὅτι ἄρα ἄδικος ἦν τῶν ἰδίων κριτῆς, ψέγων μὲν τὰ σώζοντα, ἐπαινῶν δὲ τὰ προδόντα αὐτόν.

Αἰσώπου «Μῦθοι»

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:

α) Πῶς ἔκρινε τὴν ἐμφάνισή του τὸ ελάφι, κοιτάζοντας τὴν εἰκόνα του στο νερό, γιὰ ποιο χαρακτηριστικὸ του καμάρωνε, ποιο θεωροῦσε ἐλάττωμά του καὶ γιατί; (4 μονάδες)

β) Τι μας διδάσκει ὁ μῦθος; Με ποιο περιστατικὸ μας ὁδηγεῖ ὁ Αἰσώπος στο να εξαγάγουμε τὸ διδάγμα αὐτοῦ τοῦ μῦθου; (4 μονάδες)

2. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ - ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΑ:

α) Να σχηματίσετε δύο προτάσεις, χρησιμοποιώντας τις παρακάτω λέξεις:
..... (2,5 μονάδες)

- οἰνοποσία
- πόσιμος

β) Να αντιγράψετε τὸν πίνακα καὶ να ἐντάξετε τὰ παρακάτω παράγωγα οὐσιαστικά στην κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὴ σημασία τους: **φύσις, κυνηγέτης, φυγὴ, γραμμὴ, ψεῦδος, ἴδρυμα, γραφεὺς, παλαίστρα, πότισμα, ποτήριον, κλητῆρ, βάθρον, δουλεία, (τὰ) κόμιστρα, κατάποσις, ὀρμητήριον, τροφὸς, γραφίς, μήνυμα, διαφθορὰ** (2,5 μονάδες)

Πρόσωπο που ενεργεῖ	Ενέργεια/Πάθος/ Κατάσταση	Αποτέλεσμα ἐνέργειας	Τόπος	Ὄργανο ἢ Μέσο

3. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ:

Στις παρακάτω προτάσεις να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις: (2 μονάδες)

- Αἰφνιδίως ἀκούεται ὑλακὴ κυνῶν.
- Ἐλαφος ἔψεγε τὴν λεπτότητα τῶν σκελῶν.
- Οὗτος ἦν ἄδικος κριτῆς τῶν ἰδίων.

- Δικαιοσύνη ὑψίστη ἀρετὴ ἐστίν.

4. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ:

α) Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό, στην ίδια πτώση και στο ίδιο γένος (στην αρχαία ελληνική γλώσσα): (2,5 μονάδες)

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
• ἡ ἔλαφος		•
• τὴν πηγὴν		•
• τοῦ πεδίου		•
• ὁ κριτὴς		•
• τῆς ἰδέας		•

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων, βάζοντας τον κατάλληλο τύπο των ρημάτων της ενεργητικής φωνῆς της αρχαίας ελληνικῆς, που εἶναι στην παρένθεση: (2,5 μονάδες)

- Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
(ἐκστρατεύω, Ἀόριστος Ὀριστικῆς).
- Ὑμεῖς παιδιά (εἶμι,
Ἐνεστώς Ὀριστικῆς).
- Οἱ Λακεδαιμόνιοι πόλεμον τοῖς Ἀθηναίοις (κηρύττω,
Παρακείμενος Ὀριστικῆς).
- Ἀκρίδες ἐπὶ τὰ σπαρτὰ πολλάκις (ἐμπίπτω,
Παρατατικὸς).
- ὦ Πυθία, σὺ τὸν Σωκράτην πάντων σοφώτατον (ὀνομάζω,
Ἀόριστος Ὀριστικῆς).

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 2^ο

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: Ενότητα 7: «Η λύση του γόρδιου δεσμού» από το σχολικό βιβλίο.

B. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ο Αλέξανδρος προσπάθησε να λύσει το γόρδιο δεσμό. Ποιες δυσκολίες παρουσίαζε το εγχείρημά του Αλέξανδρου και πως τις ξεπέρασε ο νεαρός βασιλιάς; (Μονάδες 4)
2. Πως αποδεικνύεται από το κείμενο η πίστη του Αλέξανδρου στα θεϊκά σημάδια και στους χρησμούς; (Μονάδες 4)
3. α) Να γράψετε προτάσεις με τις παρακάτω λέξεις: **ζυγός, ζεύξη, διαζύγιο, συζυγικός, ζέψιμο** (Μονάδες 2,5)
β) Να σχηματίσετε από τα παρακάτω ρήματα παράγωγα ουσιαστικά που να φανερώνουν τόπο: **εργάζομαι, δικάζω, γυμνάζω, λούω, κολάζω.**
4. α) **πόθος, ἄμαξαν, τοῦτον, κίνησιν, φλοιοῦ:** Να μεταφερθούν οι παραπάνω λέξεις στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού. (Μονάδες 2,5).
β) – **ἔθουε:** Να γίνει χρονική αντικατάσταση του παραπάνω ρηματικού τύπου και των παρεμφάτων του στη φωνή που αυτός βρίσκεται.
γ) – **διέκοψε:** Να κλιθεί στο χρόνο που βρίσκεται το ρήμα και να γραφούν το Απαρέμφατο και οι μετοχές του ίδιου χρόνου. - **ἦν:** Να κλιθεί η οριστική του ίδιου χρόνου. (Μονάδες 2,5).
5. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις: **Ἀλέξανδρος** (δε ως ἔς Γόρδιον παρήλθε), **τοῦτον, περιιδεῖν, παίσας,** (διέκοψε) **τον δεσμόν** (Μονάδες 2).

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ 3^ο

ΤΑΞΗ Α'

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: Ένα άδικο παράπονο

Μύθοι του Αισώπου (διασκευή)

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (8 μονάδες)

- α) Για ποιον λόγο κατηγορούσε τον Προμηθέα το λιοντάρι και πώς απάντησε εκείνος ;
- β) Γιατί ο ελέφαντας φοβόταν το κουνούπι;

B. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ – ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ (5 μονάδες)

1) Να γράψετε λέξεις της αρχαίας ελληνικής (παράγωγες ή σύνθετες των λέξεων που δίνονται στην παρένθεση), οι οποίες αντιστοιχούν στους ορισμούς που δίνονται:

- α. αυτός που ανήκει στον πατέρα (πατήρ)
- β. ντόπιος, εγχώριος (ή γῆ)
- γ. αυτός που μιλάει ελεύθερα (ἐλεύθερος)
- δ. ο προστάτης της πόλης (πόλις)
- ε. μιμούμαι τον τρόπο των αρχαίων (ἄρχω)

2) Να σχηματίσετε παράγωγες λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας που να σημαίνουν ό,τι δηλώνει η παρένθεση:

- α. ὄρῳ (επίθετο που να φανερώνει αυτόν που μπορεί ή αξίζει να πάθει ό,τι δηλώνει το ρήμα)
- β. τύχη (επίθετο που δηλώνει πλησμονή)
- γ. πᾶς (επίθετο που σημαίνει αυτόν που ανήκει ή έχει σχέση με αυτό που δηλώνει η πρωτότυπη λέξη)
- δ. πᾶς (επίρρημα που δηλώνει κίνηση από τόπο)
- ε. φοβέω - φοβῶ (ουσιαστικό που να δηλώνει ὄργανο ή μέσο)

Γ' ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ (5 μονάδες)

1) α) Να γράψετε τους ακόλουθους τύπους στη ίδια πτώση του άλλου αριθμού:
λέων, ἐλέφαντι, θηρίων, ὄδων, ψυχῆ.

β) Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στα πρόσωπα της οριστικής και στους χρόνους που σας ζητούνται στην παρένθεση μένοντας στην ίδια φωνή:

- α. ἔχεις (γ' πληθυντικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου)
- β. ἐστί (γ' ενικό πρόσωπο μέλλοντα)
- γ. κατεμέμφετο (α' ενικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου)
- δ. ἔπλασεν (β' ενικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου)
- ε. ἐστί (β' ενικό πρόσωπο παρατατικού)

Δ' ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑ (2 μονάδες)

Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους ὄρους του κειμένου:
Λέων, τοιοῦτος, τόν ἀλεκτρούνα, τῆς δειλίας, μαλθακή